

Radoš Kosović, **KARNEVAL**, nagrada "Mali Nemo" za 2011. godinu

„Karneval“ je knjiga koji navodi na razmišljanje o propusnosti granica. Ukoliko bih morala da sažmem unutrašnji govor koji prati njegovo čitanje, poslužila bih se upravo onom Bahtinovom rečenicom „Sam život je igra, a igra privremeno postaje sam život“. Ovako se i narator igra, navlačeći masku i obraćajući se iz dvostruke pozicije koja proizilazi iz funkcije svake maske – da sakrije spoljašnje, a vidljivim učini unutrašnje. Time ostvaruje karnevalsko remećenje granica i kretanje između dva sveta.

Zu, Mametu, Horus, Votan, Kecakoatl samo su neki od učesnika u ovoj inverziji stvarnosti. Ona se odvija u autonomnom vremenu, kada potisnuto izlazi na površinu i postaje vidljivo. Tako oživljavaju arhetipske figure koje uvek iznova nalaze imena, maske, govor, ali ne mogu izgubiti karakter i zato ne gube psihološku sudbinu. Ovaj karneval je simbolička pozornica na kojoj se sreću mitološki likovi i arhetipski modeli, reflektujući pojavni svet. Arhetipska igra je ona u koju su uključeni svi: mitološke prilike, božanstva i ljudi. To je složena mreža odnosa koju čine laži, prerusavanja, prevare, ljubav, krađa. Ali, to nije nered kao suprotnost redu, nego okretanje realnosti, ritualizovanje kako reda, tako nereda.

Karneval je u najdubljem i najboljem smislu psiholoski roman jer otkriva psihološku istinu – da promena spoljašnjeg treba da ukaže na ono što se zbiva unutra. On obasipa psihološkim istinama snagom mita i njegove ritualizacije.

Na drugoj strani, dotiče jednu veliku antropološku temu, vraćajući nas u vreme kada se bezrezervno verovalo Tarneru i Van Genepu, a obred prelaza služio kao ključ za objašnjenje najvećeg broja društvenih fenomena. Dok je prelaznost kod nas bila teorijski eksploatisana, kao način da se odgonetne sva ritualizovana društvenost, u umetnosti, (izuzev ako ne istaknemo rubnost svakog stvaralačkog čina) ova tema je ostajala marginalna. Radoš Kosović, propusnim granicama prilazi oprezno, ali na nov, originalan i uzbudljiv način.

Zahvalna sam mu jer nas je odveo na ovaj karneval i radujem se mestima, likovima i događajima na koje će nas odvesti njegove nove knjige.

dr Sanja Lazarević-Radak, predsednik žirija

reč na dodeli nagrade, 26.10.2011, Beogradski sajam knjiga